

Vienaragio žinios

Merkinėi 655

2014 m. rugpjūčio 17 d. / Švento Roko atlidai

Maloniai kviečiame į jubiliejinus
Merkinės 655 metų sukakties
nuo pirmojo paminėjimo
rašytiniuose šaltiniuose
renginius Merkinėje
2014 m. rugpjūčio 17 d. (sekmadienį)

Šventės metu nuo

10 val.

miestelio aikštėje šurmuliuos tautodailininkų mugė.

12 val.

Šv. mišios Merkinės Šv. Mergelės Marijos
į dangų ėmimo bažnyčioje
(Šv. Roko atlidai).

13 val.

Naujai suburto Merkinės choro
debiutinis koncertas Merkinės
Šv. Mergelės Marijos į dangų ėmimo bažnyčioje.
Choro vadovas – Kęstutis Breidokas.

14 val.

Merkinės muziejaus atidarymo šventė
Merkinės muziejuje ir S. Dariaus ir S. Girėno aikštėje.

Maloniai kviečiame dalyvauti!

Šventės organizatoriai Merkinės kultūros centras
Merkinės muziejus

Daugiau informacijos apie renginį
galite teirautis tel.: 8 616 52 907;
el. paštu: vienaragiui@gmail.com
Mindaugas Černiauskas
Merkinės muziejaus direktorius

*Iš flamandiško kilimo, blunkančio oro šilkinio,
Ar iš pasakos, kur sakalai ir alchemikai miega,
Jis iššoka, akim kaip žibuoklėm nušviesdamas pievą,
Ir nubėga per skambantį mišką – gražus vienaragis.*

*Sakalai, nusigandę, pro virpantį medį pakyla,
Ir alchemikai braižo ant stiklo ugninę figūrą,
O heraldiški liūtai nuo skydo nušoka į žemę,
Ir jų aukso karūnos po pasakos orą pabyra.*

*Vienaragis įeina į juodą, užnuodytą upę,
Ir vanduo, tartum stiklas, giedrėja ir plaukdamas gieda,
O ištroškę žirgai ir lakštingalos vandenį geria,
Ir su naščiais nuo kalno atbėga prie upės merginos.*

*Vienaragis, sužvengęs, nuo kailio vaivorykštę krato,
Ir merginos rieškučiom žaibuojančius deimantus beria,
O jis grįžta per mišką į niekad nebuvusį laiką,
Kur kiti vienaragiai po liūdinčiu qžuolu ganos.*

Henrikas Radauskas
„Vienaragis“

Naujoji Merkinės muziejaus ekspozicija

Patarlė sako, kad vienas lauke – ne karys. Šis posakis galiojo ir Merkinės muziejaus atnaujinimo darbuose. Varėnos r. savivaldybės Plėtros ir investicijų bei Ūkio skyrių darbuotojai (Svetlana Griškevičienė, Egidijus Zaleskis) rašė paraišką dėl muziejaus pastato renovacijos ES lėšas koordinuojančioms institucijoms, koordinavo, UAB „Dalis erdvės“ rengė muziejaus kapitalinio remonto darbų techninį projektą, rangos darbus vykdė UAB „Varėnos statyba“, UAB „Imsrė“. Merkinės seniūnijos darbuotojai padėjo pergabenti muziejaus eksponatus. Kai visi šie darbai buvo padaryti, liko paskutinis etapas – muziejaus ekspozicijos sukūrimo ir įrengimo darbai.

Per kraštiečių suvažiavimą praėjusių metų rudenį muziejaus direktorius gan optimistiškai žarstė pažadus apie atidarymo datą, net nenumanydamas, kad šią teks atidėti bent 3 kartus. Muziejus per tą laiką teikė paraiškas ir gavo finansavimą dviems projektams, kuriuos įgyvendinus įsigyta kompiuterinė ir įgarsinimo įranga, projektorius, ekranas, sukurtas rotušės maketas, sumaketuoti ir įrengti ekspozicijos stendai. Šių stendų sukūrimas buvęs didžiausias iššūkis. Šiandieną belieka tik padėkoti tiems, kurie prisidėjo prie naujos ekspozicijos sukūrimo ir įrengimo.

Muziejus vidus po renovacijos.

Todėl nuoširdžiai dėkojame:

Istorikams: prof. Algimantui Miškiniui, dr. Tomui Ostrauskui, dr. Vykintui Vaitkevičiui, dr. Algirdui Baliuliui, dr. Arūnui Bubniui, dr. Linui Girlevičiui, dr. Edmundui Rimšai, dr. Romui Batūrai,

Feliksui Sliesoriūnui, Algiui Kašėtai, Žygimantui Buržinskui, Auksei Kaiser ir daugeliui kitų mokslininkų, kurių darbais rėmėmės kurdami muziejaus ekspoziciją.

Įstaigoms ir atskiriems asmenis, leidusiems naujoje ekspozicijoje panaudoti savo archyvų fotografijas, žemėlapius, dailės kūrinių skaitmeninius failus, eksponatus: Lietuvos nacionaliniam muziejui, Nacionaliniam muziejui Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valdovų rūmai, Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimų centrai, Genocido aukų muziejui, Lietuvos liaudies buities muziejui, Lietuvos dailės muziejui, Vytauto Didžiojo karo muziejui, Alytaus kraštotyros muziejui, Lietuvos centriniam valstybės archyvui, Lietuvos ypatingajam archyvui, Nacionaliniam Baltarusijos dailės muziejui, Lietuvos bajorų karališkajai sąjungai, kolekcionieriams Algimantui Antanevičiui, Viliui Kavaliauskui, Algiui Kašėtai, dailininkui Arvydui Každailiui, fotografams Mariui Jovaišai, Kęstučiui Fedirkai, Pauliui Spūdžiui, Broliams Černiauskams, Vaidui Gembickui, Žilvinui Leskauskui.

Už pagalbą rengiant ekspozicijos tekstus dėkojame: Genocido aukų muziejaus istorijos skyriaus vedėjai Ramunei Driaučiūnaitei, istorikui Algiui Kašėtai, vertėjams Elvyrai Jermolenko ir Natalijai Poleščiuk (Baltarusija).

Atskirą padėką už pagalbą atnaujinant muziejų ir ekspoziciją reiškiame: LGGRTC Genocido aukų muziejaus darbuotojams ir muziejaus direktoriui Eugenijui Peikšteniui, Lietuvos nacionalinio muziejaus darbuotojams ir muziejaus direktorei Birutei Kulnytei, Alytaus kraštotyros muziejaus darbuotojams ir muziejaus direktorei Audronei Jakunskienei, dailininkams Aidai Janonytei, Vytautui Karosui, istorikams Vidmantui Airini, Daliui Avižiniui, Vytautui Levandauskui, merkiniškiui Aleksandrui Gembickui, mokytojai Ritai Černiauskienei, architektui Aurimui Širviui, Varėnos rajono savivaldybės merui Vidui Mikalauskui, savivaldybės administracijos direktoriui Algiui Miškiniui ir savivaldybės darbuotojams, Lietuvos kultūros ministerijai, Lietuvos kultūros tarybai, UAB „Varėnos statyba“, UAB „Dalis erdvės“.

Iš muziejaus istorijos

Merkinės muziejaus pradininkas pedagogas, kraštotyrininkas Juozas Vitkus. Šeštojo dešimtmečio pradžioje jo iniciatyva Merkinės vidurinėje mokykloje buvo suorganizuotas kraštotyrininkų būrelis. Kartu su kolegomis J. Pilkausku, J. Aleksoniu ir mokiniais J. Vitkus daug keliavo po Varėnos rajoną, aplankė žymiausias krašto vietas. Ekspedicijų metu išgirsti vietinių žmonių pasakojimai bei surinkti seni daiktai subrandino idėją įkurti kraštotyros muziejų. Pirmuosius eksponatus J. Vitkus išdėliojo **1956 m.** Merkinės vidurinėje mokykloje.

Laikui bėgant eksponatų gausėjo, entuziazmas didėjo. Į kraštotyros veiklą J. Vitkus įtraukė daug mokyklos moksleivių. Gavę užduotis mokiniai rinko medžiagą, užrašinėjo prisiminimus. J. Vitkus kraštotyros darbą stengėsi išplėsti ne tik Merkinėje, bet ir visame rajone. **1963 m.** įsteigus LTSR paminklų apsaugos ir kraštotyros draugijos Varėnos rajono skyrių, J. Vitkus buvo išrinktas skyriaus pirmininku, o respublikiniame kraštotyros draugijos suvažiavime jos tarybos nariu.

Surinktiems eksponatams greit ėmė neužtekti vietos. **1968 m.** Varėnos raj. Liaudies deputatų tarybos vykdomasis komitetas Merkinės vidurinei mokyklai perdavė neveikiančią cerkvę, į kurią po remonto 1968 m. perkelta muziejaus ekspozicija. Muziejus buvo labai populiarus, jo slenkstį kasmet peržengdavo 8-10 tūkst. lankytojų.

1974 m. muziejus tapo Alytaus kraštotyros muziejaus filialu.

Nepriklausomybės laikais muziejus prasiplėtė, ekspozicija papildyta eksponatais, bylojančiais apie tremtį ir didvyrišką Lietuvos partizanų kovą. **1989 m.** buvusio mokyklos stadiono vietoje pradėtas kurti memorialas partizanams ir tremtiniams su laiku išaugęs į Merkinės Kryžių kalnelį.

1996 m. netoli kryžių kalnelio esančiame buvusiam NKVD pastate, kuriame buvo kalinami ir tardomi partizanai bei jų rėmėjai, Juozo Kaupinio iniciatyva įkurtas Lietuvos laisvės kovų ir kančių muziejus.

1998 m. Varėnos r. taryba vadovaudamasi LR vietos savivaldos įstatymu priėmė sprendimą įsteigti Merkinės kraštotyros muziejų ir perimti jį iš Alytaus miesto.

Merkinės muziejaus direktoriai Aldona Raugalaitė ir Juozas Kaupinis 1993 m. spalio 10 d. per koplyčios kertinio akmens kryžių kalnelyje šventinimą. Nuotrauka iš muziejaus archyvo

2005 m. Laisvės kovų ir kančių muziejus ir Merkinės kraštotyros muziejus buvo apjungti, suteikiant vieną pavadinimą: Varėnos r. savivaldybės Merkinės kraštotyros ir genocido muziejus.

Muziejuje savo laiku dirbo Eugenijus Peikštenis, Vaclovas Kriukonis, Aldona Raugalaitė.

Lietuvos nacionalinio muziejaus direktorė Birutė Kulnytė, Varėnos r. sav. kultūros skyriaus vedėjo pavaduotoja Regina Svirskienė, dabartinis muziejaus direktorius Mindaugas Černiauskas ir LGGRTC Genocido aukų muziejaus direktorius Eugenijus Peikštenis Merkinėje 2013 11 04 aptaria Merkinės muziejaus perspektyvas. Brolių Černiauskų nuotrauka

Merkinės rotušės maketas ir keisti sutapimai

Tai buvo tik laiko klausimas, kada bus sukurtas fiziškai, bet ne idėjiškai sunaikintos senosios Merkinės miesto rotušės maketas. Mėgstantys modeliuoti ir besidomintys Merkinės istorija dar būdami mokyklinio amžiaus yra pabandę sukurti maketą pastato, be kurio Merkinės istorija neįsivaizduojama. Impulsą pirmiesiems maketams davė Napoleono Ordos XIX a. II pusėje nupieštas Merkinės rotušės atvaizdas.

2013 m. iš Merkinės kilęs ir šiomet Vilniaus universiteto archeologijos studijų bakalauro laipsnį apgynęs Žygimantas Buržinskas archyve rado 1868 m. rotušės pastato rekonstrukcijos brėžinius. Remiantis šiais tapo galimas tikslus tūrinis buvusio rotušės pastato proporcijų ir atskirų detalių atkūrimas. Merkinės muziejus, žinodamas apie šią Žygimanto sėkmę, gavęs LR Kultūros ministerijos finansavimą, 2013 m. pakvietė Žygimantą pradėti maketo kūrimo darbus. Kartu su kolega architektu Aurimu Širviu sukūrė maketą, pastarąjį į muziejų atvežė 2013 m. gruodžio 7 d.

Ir tik vėliau, jau grįžęs namo, Žygimantas atkreipė dėmesį į keistą sutapimą. 1569 m. gruodžio 7 d. Žygimantas Augustas Merkinės gyventojus įpareigojo pastatyti rotušę. T.y. praėjus lygiai 444 metams, tą pačią dieną į muziejų atkeliavo rotušės maketas. Kas žino, gal švenčiant 500 metų jubiliejų nuo Magdeburgo miesto teisių suteikimo Merkinei būsime jau atstatę pačią rotušę...

*Žygimantas Buržinskas prie rotušės maketo.
Beje, maketo kūrėjo vardas toks pat,
kaip ir karaliaus, kuris savo laiku suteikė
Merkinei miesto teises.
Mindaugo Černiausko nuotrauka*

Apie smailę ir kryžių. Kai istorijos ratas nuolat sukasi

Ar esate girdėję tokį posakį: „Merkinės smailė“ arba „Smailės direktorius“? Kas ta smailė, paklaustų tūlas merkiniškis arba Merkinė besidžiaugiantis atvykėlis... Šis folklorinis posakis atsirado visai neseniai, kai vietoje Merkinės muziejaus bokštą užbaigiančio kryžiaus 2013 m. renovacijos metu nuspręsta įrengti špylių, kad žmonių neklaidentų (Merkinės stačiatikių cerkvė nebeveikianti nuo 1950 m.) ir pasaulietiščiau pastatas atrodytų.

Merkiniškiai Povilas Raugala, Antanas Ašmena atsimesna, kaip sovietiniais laikais religinėms apeigoms jau nenaudojamame Merkinės cerkvės pastate sumanyta prekiauti maisto produktais. Žinia apie maisto prekių parduotuvę buvusioje cerkvėje matyt buvusi tokia netikėta ir greitai, kad užprotestavus sostinės rusų stačiatikiams, parduotuvė buvo uždaryta per kelias dienas.

Dar vieną įdomią istoriją užrašė Vladislovas Sirokoplė keliaudamas pro Merkinę XIX a. šeštame dešimtmetyje. Tuomet cerkvės pastato dar nebuvo, miestelio centrą vis dar puošė senoji Merkinės rotušė. Tačiau ji jau nebuvo naudojama pagal paskirtį, o antras aukštas buvo atiduotas stačiatikiams, kur vykdavo pamaldos. Tuomet Sirokoplė rašė Merkinėje esant „labai keistos struktūros cerkvę“. Be kita ko su kryžiumi viršūnėje. O tai juk buvo rotušė, kuriai uždėtas architektūriškai visiškai netinkantis atributas.

1887 m., kai senoji rotušė buvo griauinama, kryžius nuo buvusio pastato buvo nuimtas. Taigi tai ne pirmas kartas, kai centrinis Merkinės pastatas lieka be kryžiaus. Pasaulis nuolat kinta. Judėkime kartu su juo.

Kokius eksponatus Merkinės muziejui 2013-2014 metais padovanojo Merkinės krašto gyventojai?

Merkinės muziejuje per 60 metų sukaupta ir saugoma per 4000 įvairiausių muziejinių vertybių. Kasmet muziejaus fondai papildomi. Šio „muziejinio kraujo“ dovanotojai – mūsų krašte gyvenantys arba iš čia kilę, taip pat simpatijas šiam kraštui ir muziejui jaučiantys asmenys. Eksponato dovanojimas, liudija žmogaus sąmoningumą, jo norą prisidėti prie gražesnės ir atmintį išsaugančios aplinkos kūrimo.

2013-2014 metais muziejus pasipildė keliomis dešimtimis naujų muziejui padovanotų eksponatų. Merkiniškis Deividas Petrulevičius padovanojo Antrojo pasaulinio karo meto Vokiečių kario uniformos ženkliuką, rastą prie Merkinės senųjų žydų kapinių. M. Jakavonis atnešė vokiečių kareivio šalną, rastą miške begrybaujant. S. Paltarackas padovanojo radijo aparatą „Minsk“. A. Černiauskas muziejui padovanojo bene dvi dešimtis muziejinę vertę turinčių vertybių, tarp kurių: akmenis amžiaus titnago dirbiniai, verpstukai, pasvaras, maldaknygės viršelis, XVIII a. pab. Birmingeme pagaminta saga, priskiriama britų kariniams daliniams, mįslės užminęs šaukštas su Žygimanto Augusto inicialais, keraminės pypkės fragmentas. V. Čiurlionytė nepagailėjo padovanoti savo šeimos archyvo dokumentų, siekiančių XIX a. pab., senų fotografijų, kuriose užfiksuota tarpukario laikų Merkinė, V. Giedrai priskirtiną puodynę. Senovinį medinį grėblį, kastuvą ir dar keletą ūkyje naudojamų įrankių padovanojo Merkinės bendruomenės pirmininkas A. Glavickas. K. Bilinskas padovanojo

prie stačiatikių kapinių vištų atkapstytą metalinį stačiatikių kryžių.

Atskirai paminėti reikėtų Alytaus krašto tyros muziejaus pagalbą. Naujai nuolatinei Merkinės muziejaus ekspozicijai alytiškiai perdavė 41 eksponatą, kurie buvo rasti 2012 m. vykdant Merkinės rotušės teritorijos archeologinius tyrimus (tyrimus atliko archeologas Linas Girlevičius).

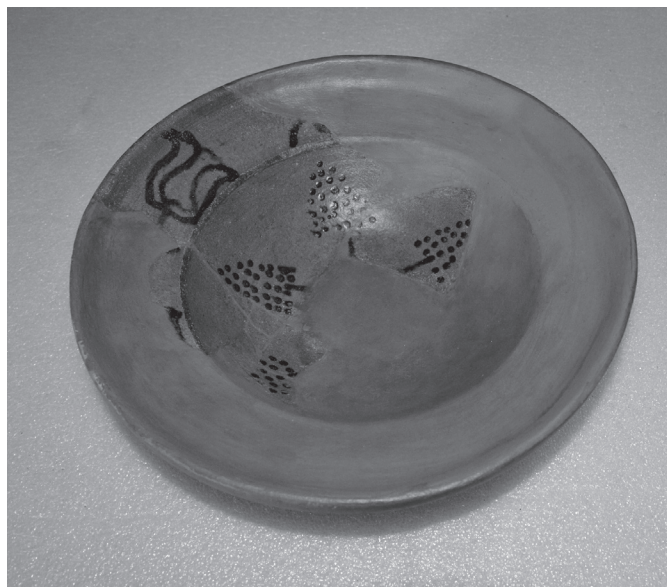

XIX a. maldaknygės viršelis

Visus šiuos daiktus įdomu pamatyti, įdomu pačiupinėti, pasižiūrėti. Gaila, kad muziejus neturi daugiau ekspozicinių patalpų, arba atvirų saugyklų, kuriose ir būtų galima rodyti tai, kas į nuolatinę ekspoziciją nebetelpa, ką savo laiku surinko muziejaus įkūrėjas Juozas Vitkus. Norisi tikėti, kad ši problema bus išspręsta rekonstravus Seinų g. esantį muziejui priklausantį pastatą – buvusią NKVD būstinę, kurioje galima bus ne tik eksponuoti, bet ir saugoti muziejaus fondus.

Lietuvos nacionalinio muziejaus dovana

Birutės Kulnytės vadovaujamas Lietuvos nacionalinis muziejus 2013 metų pabaigoje savo lėšomis apsiėmė restauruoti ir konservuoti per 60 pačių vertingiausių Merkinės muziejaus eksponatų. LNM restauratoriai išvalė ir antikorozinėmis priemonėmis padengė Vilkiutinio pilkapyno teritorijos radiniams priskiriamus ietigalius, kirvius, taip pat įvairiems amžiams priskiriamus vinis, žvakidžių fragmentus, šaunamuosius ginklus bei jų fragmentus, kuriuos savo laiku sukauptė Juozas Kaupinis. Maloni staigmena laukė į Merkinę parsivežus restauruotus XVI-XIX a. keramikos darbų fragmentus. Viena lėkštė buvo atkurta vos iš keletos XVII-XVIII a. priskirtinų šukių.

Vienaragio žinios, 2014 m. rugpjūčio 17 d.

Choro „Merkinė“ debiutas

2014 m. rugpjūčio 17 d. Merkinės bažnyčioje debiutuos naujai suburtas choras „Merkinė“. Choro sumanytojas ir vadovas – **Kęstutis Breidokas** – Merkinės V. Krėvės gimnazijos muzikos mokytojas, Merkinės Švč. Mergelės Marijos ėmimo į dangų bažnyčios vargonininkas. Choro debiuto proga iš Kęstučio paėmėme trumpą interviu.

Kęstuti, Merkinėje ir ne tik sklando žinia, kad per šių metų iškilmingus Šv. Roko atlaidus Merkinės bažnyčioje debiutuos Jūsų vadovaujamas choras pavadinimu „Merkinė“. Kaip kilo mintis suburti dainuojančius merkiniškius į tokį kolektyvą?

Paprastai. Mintis labai sena, tik iki šiol to daryti nesiryžau. Kad Merkinė turi turėti chorą, juk visiems aišku. Ir dėl savos istorijos, ir dėl čia gyvenančio talentingo jaunimo. Su jaunimu jau kurį laiką esame susibūrę į bažnytinį chorą pavadinimu „Asti“. Darbas su šiuo choru ir subrandino mintį pabandyti praplėsti akiratį, suburti kolektyvą ne tik bažnytiniam giedojimui, bet ir dainavimui. Malonu, kad į šį kolektyvą be gausaus būrio vietinių merkiniškių noriai įsijungė ne Merkinėje gyvenantys, bet iš čia kilę arba čia dirbantys, Merkinei simpatijas jaučiantys dainininkai iš Vilniaus, Varėnos, Ratnyčios, Druskininkų.

Nežinomo autoriaus nuotraukoje: Merkinės jaunalietuvių choras 1938 m.

Pats esate kilęs nuo Zarasų, Rokiškio krašto. Skaitytojui bus įdomu sužinoti, kiek metų jau gyvenate ir dirbate Merkinėje. Kaip čia atsidūrėte?

1994 m. baigiau Klaipėdos universiteto Menų fakultetą. Kaip tik tuo metu Merkinės klebonas Rokas Puzonas ieškojo vargonininko Merkinės bažnyčiai. Tiek aš, tiek kunigas Rokas buvome pažįstami su tuomečiu Zarasų vargonininku, kuris mus ir supažindino. Pirma mintis buvo, kur aš čia važiuosiu kažki kur... Atvažiavau pasižiūrėti... ir pasilikau.

20 metų muzikinio, chorinio darbo Merkinėje su įvairiais kolektyvais. Nesate iš tų, kurie mėgsta leisti laiką tuščiai. Gyvenate darbo ritmu. Kas Jus motyvuoja?

Šis darbas man tiesiog patinka. Mėgstu muziką, ypač chorinį dainavimą, patinka mokymosi procesas. Todėl noriu dirbti. Taip pat visada malonu žinoti, kad galiu kažką duoti, kad esu reikalingas ir naudingas čia gyvenantiems.

Viena svajonė pildosi – choras „Merkinė“ jau greit debiutuos. Pasvajokime... Kokių turėtumėte norų ateičiai?

Norėtusi, kad choras gyvuotų, tobulėtų, dainuotų, būtų matomas ir vertinamas. Po 4 metų vyksianti Pasaulio lietuvių Dainų šventė – taip pat mūsų planuose. Kalbant apie vargonavimą bažnyčioje, norėtusi atnaujinti bažnyčios vargonus, bet tam reikalingos didelės lėšos.

Ko palinkėtum merkiniškiams šio gražaus jubiliejaus proga?

Norėčiau palinkėti svajonių išsipildymo, sveikatos, mokėti vertinti tai, ką turi. Ir daugiau džiaugtis vieniems kitais.

Giesmė Merkinei

Paskutinių Merkinės pagonių – kol kas – neprakeiktas,
į naktį, kur tavo vėlė gal nebus nebyli,
greitai išsiųstas būsiu. Ir tapsiu labai seniai baigtas –
kaip laiškas kryžiuočiams, rašytas Merkinės pily.

Ten išdegs kartų paslaptys, šaltyje suabejosiu
savuoju krikštu, vynu, moterimi. Vakare
atrodys: piliakalnis vėjy priimt bėglį ruošias,
bet kelio į pilį ir vartų į pilį nėra.

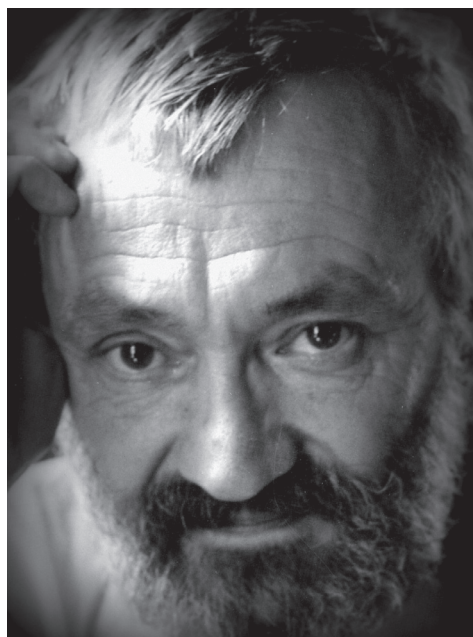
Tu, beveik nepasenusi, klausi: neįau nežinojau,
kaip seka pagonį dievų pėdomis pėdsekys,
ir karalių mieste naktimis be žinios dingsta žmonės.
Patiems įžvalgiausiems košmarai išdegs akis.

Man labiausiai rūpės mano jaunojo protėvio kapas,
romantiški mano vaikai, kurių gal ir nebus
lyg to nukirsto beržo ar spalyje liepos...
Pririnksiu daug lapų,
dėliosiu kaip knygą piliakalnio medžių lapus.

Slaptuos puslapiuose vėl blaivysis sužlugęs bajoras,
nykštukai ugnelę kūrens prie Milžinkapio, perdegs naktis,
ir ištarsiu skaidrėdamas dūmuose: jums, mano broliai,
garbė, pinigai, gražios moterys. Man – kas jau liks.

Merkinės piliakalnis XX a. pradžioje.
V. Šukevič nuotrauka

Poetas Stasys Stacevičius.
Brolių Černiauskų nuotrauka

Man – pagoniška saulė, pilni paslapties miško uoksai,
ir seserys, su paprastais vėl sumaišę prastus
savo vyrus ar priešus... Neįau niekada neišmoksiu
žiūrėti į mirtį labai paprastai – pro pirštus?

Taip netektų regėti, kaip gyvą lavoną palaidos,
nurėš dalį veido ir šuniui numes... Be klaidų
mano draugas jaunystėje du kartus smogė dviveidžiui,
o tas, pasirodo, turėjo gal dešimt veidų.

Ir nebėgo bičiulis, paskui prie jo kapo meldžiausi:
apsaugoki, saule, nežinomos knygos lapus,
skubink moteris, kur negyvam partizanui apgraužė
rankas šuo benamis, kai vėjas žinojo, kas bus.

Gal karalius Vaza prieš pat mirtį tai jautė, paliepęs
išnešti dar gyvą į aikštę... Beveik nebyli
išeini, mano meile, iš mažo karališko miesto,
iš laiško ar juodraščio mano Merkinės pily.

Ar ne tavo dvaselė, kur gimusi, grįžti mėgina,
kai skersvėjai judina perlietus liūčių varpus,
ir piliakalnis tūno savy, jeigu sklaidos Merkinė.
Bet kelio į pilį daug amžių nėra. Gal dar bus.

Stasys Stacevičius

SVEIKINIMAS

Merkinės miesteliui

Ne Vincas Krėvė – Mickevičius sugalvojo tokį nuostabų Dainavos krašto pavadinimą. O ir archeologai – dar toli iki Merkinės vardas pasirodys istoriniuose dokumentuose – yra parašę storus toms apie turtingus radinius šioje vietovėje.

Nuostabioje Merkio ir Nemuno santakoje, sakoma, buvo Dainavos kunigaikštystė ar karalystė, o čia gyvenę jotvingiai. Tegul istorikai ginčijasi dėl detalių, tačiau niekas nenuneigs, kad čia kūrėsi vienas iš Lietuvos centrų.

Po to, kai prieš 655 metų Merkinės pavadinimas pasirodė rašytiniuose dokumentuose, jos vardas iš istorijos ir neišnyko. Merkinė buvo svarbus miestelis senojoje ir naujojoje Lietuvos istorijoje, garsėjo legendiniais ir realiais jos gynėjais. O visas istorijos dalis jungė du elementai – žmonių darbštumas ir kova už laisvę.

Merkinė turi ką parodyti svečiui. Ypač Lietuvos valstybės atkūrimo 100-mečio išvakarėse, kai atsispiriant į turtingą bei didvyrišką istoriją reikia žvelgti į priekį, kurti modernią ir darnią visuomenę.

Vyriausybės vardu sveikinu Merkinę su sukaktimi, su gyvenimui prikeltu miestelio muziejumi. Dėkoju prie to prisidėjusiems miestelio entuziastams. Jūsų dėka gražesne tampa ne tik Merkinė. Tokia tampa visa Lietuva.

*LR Ministras pirmininkas
Algirdas Butkevičius
2014 metų rugpjūčio 17 d.*

